

19. januar 2016. godine

Udovički: Zakon o platama u skupštini pre raspuštanja

Potpredsednica vlade i ministarka za državnu upravu i lokalnu samoupravu Kori Udovički izjavila je danas da veruje da će zakon o platama ući u skupštinsku proceduru pre nego što bude raspuštena.

Udovički je za B92 rekla i da se sistematizacije za otpuštanje radnika u javnom sektoru pripremaju i da izborni proces "ne može da spreči inspektore tog ministarstva da obave svoj posao".

"Verujem da postoji politička volja za to, jer je to važan uslov za dalje napredovanje u dijalogu sa MMF", rekla je Udovički.

Ona je rekla i da se vlada trudi da sve što je dosad urađeno na vreme ode pred parlament, pre nego što, zbog vanrednih izbora, skupština prestane s radom.

Govoreći o novogodišnjim paketićima koji su podeljeni zaposlenima u njenom ministarstvu, što je naljutilo premijera, Udovički je rekla da državna služba jedina nije dobila povišicu i da je njen stav bio da ministarstvu koje je mnogo radilo na neki način treba odati priznanje.

"To je jedna stvar za kojom žalim, trebalo je da to postavim kao temu za vladu, a mislila sam da je bila ostavljena opcija", rekla je Udovički.

Upitana da li će biti na listi SNS na izborima, Udovički je rekla da joj je fokus na stvarima koje treba da odradi.

"Četiri meseca je strašno dug period i moram da se fokusiram na ono što sad treba da završim", rekla je Udovički.

NASTAVAK SKUPŠTINSKE SEDNICE: Poslanici danas o oglašavanju i informacionoj bezbednosti

Poslanici republičkog parlamenta vodiće danas objedinjenu raspravu o predloženim zakonima o oglašavanju i o informacionoj bezbednosti.

Predlogom zakona o informacionoj bezbednosti predloženo je obrazovanje Nacionalnog centra za prevenciju bezbednosnih rizika u informaciono-komunikacionim sistemima, kao i Tela za koordinaciju poslova informacione bezbednosti kao koordinaciono telo Vlade Srbije.

Njega će činiti predstavnici ministarstava nadležnih za poslove informacionog društva, odbrane, unutrašnjih poslova, spoljnih poslova, pravde, službi bezbednosti, Kancelarije Saveta za nacionalnu bezbednost i zaštitu tajnih podataka, Generalnog sekretarijata Vlade, Uprave za zajedničke poslove

republičkih organa i Nacionalnog centra za prevenciju bezbednosnih rizika.

Predlog zakona, pored ostalog, predviđa obaveze i odgovornost operatera inofrmaciono-komunikacionih sistema u slučaju kada su određene aktivnosti u vezi sa tim sistemom poverene trećim licima, kao i obavezu obaveštavanje nadležnih organa o incidentima koji mogu da imaju značajan uticaj na narušavanje informacione bezbednosti.

Posebna glava je posvećena kriptobezbednosti i zaštiti od kompromitujućeg elektronskog zračenja, pa je propisano da je ministarstvo nadležno za odbranu nadležno za poslove informacione bezbednosti koji se odnose na odobravanje kriptografskih proizvoda, distribuciju kriptomaterijala i zaštitu od kompromitujućeg elektromagnetnog zračenja.

Predloženi zakon o oglašavanju postavlja, kako se navodi u njegovom obrazloženju, minimalna, transparentna i objektivna merila za sve učesnike u tom procesu. Predloženim zakonom se, pored ostalog, zabranjuje obmanjujuće oglašavanje, oglašavanje koje sadrži prikaz maloletnika u opasnoj situaciji, oglašavanje koje neposredno poziva maloletnike na kupovinu roba li usluga ili da to zahevaju od svojih roditelja, zabrana reklamiranja mleka, druge hrane i pića za odojčad do šest meseci i pribora za njihovo korišćenje.

Propisano je da u okviru jednog punog sata emitovanog programa komercijalnih pružalaca medijske usluge, TV oglašavanje i TV prodaja ne mogu zauzimati više od 20 odsto vremena, a za programe ustanove javnog medijskog servisa i pružaoce medijske usluge civilnog sektora više od 10 odsto.

Prenosi međunarodnih sportskih događaja od nacionalnog značaja posredstvom ustanova javnog medijskog servisa mogu se prekidati najduže devet minuta po satu, s tim da kupno emitovanje TV oglašavanja i TV prodaje može trajati najduže 10 odsto od ukupno dnevnog emitovanog sportskog programa.

Propisano je i da je oglašavanje na plakatu koji se postavlja na javnoj površini dozvoljeno ako je aktom jedinice lokalne samouprave dozvoljeno, a za postavljanje plakata na javnoj površini je potrebna dozvola jedinica lokalne samouprave. Za one koji krše odbredbe zakona predviđena je kazna od 300.000 do dva miliona dinara.

Uskoro će biti regulisano oglašavanje na internetu

Na Ekonomskom kokusa Skupštine Srbije razmatrani su danas predlozi amandmana na Predlog zakona o oglašavanju koji će prvi put regulisati oglašavanje na internetu.

Pomoćnik ministra u Ministarstvu trgovine i telekomunikacija Jovan Stojić je podsetio da zakon o javnom oglašavanju postoji od 2005. godine, ali da se za deset godina tržište promenilo prvenstveno zbog digitalizacije.

On je istakao da se prvi put reguliše oglašavanje na internetu i oglašavanje za elektronske cigarete, dodajući i da je regulisano oglašavanje u vezi alkoholnih pića zbog pojave napitaka sa niskim procentom alkohola, saopšteno je iz Skupštine.

Predsednik Ekonomskog kokusa Vladimir Marinković je istakao da je uloga tog tela da obezbedi što bolju komunikaciju između predstavnika privrednika i nadležnih ministarstva u cilju izrade što kvalitetnijeg zakonskog rešenja.

Predstavnicima privrednika Miloš Stojković i Milica Stefanović predstavili su 31 amandman koji su na Predlog zakona o oglašavanju podneli narodni poslanici članovi Ekonomskog kokusa.

Ministarstvo trgovine i telekomunikacija prihvatilo je predložene amandmane.

Čadež: Privrednici očekuju još stabilniju atmosferu

Predsednik Privredne komore Srbije Marko Čadež izjavio je da privrednici nisu zabrinuti zbog predstojećih izbora već da očekuju da im se obezbedi još stabilnija atmosfera za poslovanje.

Ne očekujem da će izbori na neki negativan način uticati na privrednu dinamiku. Izbori su najavljeni iz razloga da bi se ostvarila još veća stabilnost i doneli dalje teške reformske odluke i nastavilo restrukturiranje, rekao je Čadež novinarima u PKS na biznis konferenciji o saradnji Srbije i Kine.

Čadež je poručio da nam je potrebna nova dinamika, nova energija i da je to ono što privrednici vide.

Kroz razgovore sa predstavnicima privrede ne vidim da očekuju negativne posledice već da im se obezbedi stabilna atmosfera u kojoj će moći još više da ostvaruju svoje planove, naglasio je Čadež.

REFORME Šta je učinjeno, a šta su predviđanja

Drugi vanredni parlamentarni izbori u Srbiji posle dve godine pokazaće ne samo stranačko opredeljenje biračkog tela, već i raspoloženje građana prema dosadašnjim reformskim merama vlade i njihovom daljem sprovođenju.

Često kritikovane na domaćoj političkoj sceni, mere su rezultirale izlaskom Srbije iz recesije 2015. godine, smanjenjem budžetskog deficita, rastom izvoza, stabilizacijom inflacije i kursa dinara, te rastom stranih investicija, na šta upućuju zvanični podaci.

Koliko će se "poklopiti" statistika i procene građana, znaće se precizno posle izbora, na koje se premijer i lider SNS Aleksandar Vučić i odlučio u uverenju da politika nije matematika, već "život, moral, rad, psihologija, atmosfera...".

Rast privrede

Prema procenama Republičkog zavoda za statistiku s kraja decembra, privreda Srbije je 2015. godine imala realan rast od 0,8 procenata u odnosu na prethodnu godinu, kada je zbog katastrofalnih poplava zemlja zabeležila pad bruto društvenog proizvoda (BDP) od 1,8 odsto, dok se prošlogodišnja stopa inflacije procenjuje na 1,6 odsto.

Premijer Vučić je polovinom decembra izjavio da očekuje rast BDP-a u 2015. godine od 0,9 procenata, navodeći takođe da je Srbija imala investicije u iznosu od 1,6 milijardi, što je čini jednom od najboljih zemalja regiona, i da u 2016. godini očekuje još više ulaganja.

Prema proceni statistike, fizički obim industrijske proizvodnje je lane povećan 8,2 procenta u odnosu na 2014, pri čemu je najveći rast imao sektor snabdevanje električnom energijom, gasom i parom, dok je najveći pad, koji se procenjuje na 8,0 odsto, imala poljoprivredna proizvodnja.

Građevinskih radova više za 20,5 odsto

Vrednost izvedenih radova u građevinarstvu u 2015. godini, kako procenjuje RZS, veća je 20,5 odsto nego godinu dana ranije, a srpska prestonica je, postavljanjem kamena temeljca za izgradnju "Beograda na vodi", postala najveće gradilište, ne samo u region, već i šire.

Promet u trgovini na malo je lane zabeležio realan rast od 1,4 odsto, dok je promet u trgovini na veliko porastao 2,5 procenata u tekućim cenama, naveli su srpski statističari u preliminarnim procenama objavljenim na kraju decembra.

U sektoru usluga smeštaja i ishrane u 2015. godini je zabeležen realni rast od 1,8 odsto, dok je broj noćenja turista povećan za 8,8 odsto, između ostalog zahvaljujući i prošlogodišnjoj vladinoj kampanji podele besplatnih vaučera u vrednosti od 5.000 dinara za letovanje u Srbiji.

Sektor saobraćaj i skladištenje imao je rast fizičkog obima od 7,7, a oblast telekomunikacija rast od 0,8 odsto.

Stopa nezaposlenosti 16,7 odsto, pad zarada

Stopa nezaposlenosti je, na osnovu Ankete o radnoj snazi, u trećem kvartalu 2015. iznosila 16,7 procenata.

Zarade bez poreza i doprinosa nominalno su bile manje u odnosu na 2014. za 0,4 procenta, a realno za 2,2 odsto. Na pad zarada je najviše uticala primena zakona o umanjenju zarada zaposlenih u javnom sektoru, naveo je Republički zavoda za statistiku.

Deficit budžeta Srbije u 2015. godini je dramatično smanjen na između 3,0 i 3,5 odsto BDP-a, prema procenama Republičkog zavoda za statistiku i Fiskalnog saveta.

Rezultati reformskih mera Vlade Srbije naišli su na priznanje vodećih međunarodnih finansijskih institucija, Svetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda (MMF), koji su revidirali navise svoje prvobitne pesimističke procene rasta BDP-a Srbije za prošlu, ali i za naredne godine.

Bolje procene rasta

Tako je Svetska banka u januaru ove godine povećala procenu rasta srpske privrede za 2015. godinu za 1,3 procentna poena na 0,8 odsto, za 2016. je podigla prognozu za 0,3 procentna poena na 1,8 odsto, a za 2017. predviđa rast od 2,2 odsto, što je poboljšanje za 0,2 procentna poena u odnosu na njene projekcije iz juna prošle godine.

Za 2018. godinu, Svetska banka očekuje rast privrede Srbije od 3,5 odsto.

MMF je u oktobru prošle godine takođe povećao prognozu rasta srpske privrede na 0,5 odsto u 2015, a za narednu godinu na 1,5 odsto.

To je bio drugi put da MMF u istoj godini menja svoju procenu rasta BDP-a Srbije, budući da je prethodno, u maju, već revidirao svoju prognozu iz 2014. godine sa minus 0,5 procenata na 0,0 odsto, a onda je u oktobru dodatno povećao na plus 0,5 procenata.

Rast BDP 2018. od 3,5 odsto

Vlada Srbije je Fiskalnom strategijom za 2016. godinu sa projekcijama za naredne dve godine, donetom u decembru, predvidela realan rast BDP-a u ovoj godini od 1,8 odsto, naredne godine od 2,2 procenta, a 2018. godine od 3,5 odsto.

Vlada računa da će projektovanim rastu BDP-a doprineti povećanje lične potrošnje, koja je lani pala 0,5. Naime očekuje se da će u 2016. lična potrošnja porasti za 0,2 odsto, i nastaviti da raste za 1,0 odsto, odnosno 2,0 procenta u 2017. i 2018. godini, respektivno.

Takođe se predviđa da će državna potrošnja, koja je u 2015. smanjena 2,2 odsto, ove godine skočiti 0,9 odsto, da bi naredne godine ponovo bila u minusu od 2,8 procenata, a u 2018. povećana za 0,3 odsto.

Pored toga, u dokumentu se projektuje rast izvoza robe i usluga, koji je prema preliminarnim procenama skočio minule godine 7,8 odsto, ove godine iznositi 7,7 procenata, u 2017. godini 7,0 odsto, i u 2018. godini 6,7 odsto.

S druge strane, rast uvoza robe i usluga, koji je protekle godine bio oko 6,0 procenata, treba da uspori u naredne tri godine. Tako se očekuje da će stopa rasta uvoza u 2016. usporiti na 5,8 odsto, zatim na 4,4 procenta naredne godine i na 4,3 odsto u 2018.

Priznanje napretku reformi

Priznanje napetku srpskih reformi krajem prošle sedmice stiglo je i od američke bonitetne agencije "Standard&Purs" koja je poboljšala kreditni izgled Srbije sa negativnog na stabilni, dok je kreditni rejting zadržan na nivou BB minus.

Osnovni razlozi za donošenje takve odluke, pored činjenice da su mere fiskalne konsolidacije bile uspešne u prethodnoj godini, su i smanjene spoljnotrgovinske neravnoteže, otpočinjanje procesa strukturnih reformi u javnom sektoru i oporavak ekonomske aktivnosti.

Umerene stope rasta bruto domaćeg proizvoda podržane investicijama, uz uspešno sprovođenje sporazuma sa Međunarodnim monetarnim fondom, doprineće održavanju poverenja investitora u Srbiju, navela je ta agencija u svom saopštenju.

VUČIĆ U DAVOSU: Premijer na Svetskom ekonomskom forumu od 20. do 22. januara

Premijer Srbije Aleksandar Vučić boraviće u Davosu od 20. do 22. januara 2016. godine, gde će učestvovati na Svetskom ekonomskom forumu.

Vučić će prisustvovati nizu skupova svetskih ekonomskih lidera i tom prilikom učestvovati na panelu „ Od migracija do integracije, saopštila je Kancelarija Vlade Srbije za saradnju s medijima.

Tema ovogodišnjeg skupa u Davosu biće i „ Kako odgovoriti na humanitarnu krizu“ i izazove sa kojima se suočavaju tranzitne zemlje i države prijema migranata.

Na sesiji pod nazivom "Imperativi 2016" svetski lideri sagledaće mogućnosti za definisanje prioriteta za tekuću godinu. Tokom boravka u Davosu, premijer Vučić imaće i niz bilateralnih susreta sa državnim zvaničnicima i čelnicima međunarodnih organizacija, koji učestvuju na Svetskom ekonomskom forumu.

"Satelitski snimak pokazaće koje objekte rušimo"

Kada stane nelegalna gradnja u Beogradu, staće i u Srbiji, poručila je ministarka građevine, saobraćaja i infrastrukture Zorana Mihajlović.

Ističući da je Beograd najbolji primer kako efikasno primeniti zakon i da bi trebalo tako da rade i ostale opštine u zemlji, Mihajlović je posle sastanka sa gradonačelnikom Beograda Sinišom Malim i predsednicima beogradskih opština, najavila kontrole opština i gradova u Srbiji.

"Zakon o ozakonjenju je veoma značajan, činimo sve da uredimo građevinski sektor. **Nema više razloga za nelegalnu gradnju**", kazala je Mihajlović na konferenciji za novinare u Vladi

Srbije.

Ona je sastanak ocenila kao konstruktivan i najavila je početak obilaženja lokalnih samouprava u Srbiji i kontrole sprovođenja Zakona o ozakonjenju.

"Interes Vlade Srbije je da u narednih godinu dana okonča proces ozakonjenja", rekla je Mihajlović i ponovila da je procena da u Srbiji ima milion i po nelegalnih objekata, čiji će se tačan broj utvrditi kada bude završen popis.

Ona je napomenula i da je **Vlada Srbije platila satelitski snimak na osnovu koga će za sve objekte koji su nelegalno sagrađeni po usvajanju zakona biti doneta rešenja o rušenju.**

Predsednici opština su na sastanku upozorili da proces rušenja često koče upravni sporovi, pa su se složili da se zajedno sastanu sa predsednikom Upravnog suda kako bi se brže rešavali sporovi zbog kojih se odlažu rušenja.

Gradonačelnik Beograda Siniša Mali je izjavio da je Beograd spremno dočekao primenu Zakona o ozakonjenju, te da je nekoliko stotina rešenja već izdato.

"Kao najveća lokalna samouprava želimo da damo primer ostalima da je moguće. **Neće se tolerisati nelegalna gradnja**, čeka nas godina teškog rada", poručio je Mali i naveo da Grad Beograd ima 238.000 podnetih zahteva za legalizaciju.

Ćulibrk: Ove izbore neće pratiti neizvesnost za privredu

Ekonomski analitičar i glavni urednik nedeljnika NIN Milan Čulibrk, izjavio je danas da će predstojeće izbore, za razliku od ranijih, pratiti mnogo manji stepen neizvesnost za privredu.

„Privrednici su ranije čekali da vide šta će posle izbora biti, kakva će se vlada formirati i kakava će se ekonomska politika voditi. Čini mi se da u ovom trenutku ima manje te neizvesnosti, što je dobro sa ekonomske strane“, kazao je Čulibrk novinarima u PKS, gde je održana biznis konferencija o saradnji Srbije i Kine.

Čulibrk je, ipak, dodao da izbori inače nikada nisu dobri za stabilne uslove privređivanja pošto uvek nose neku vrstu neizvesnosti koju ne vole privrednici.

“Verujem ako su planirane neke nepopularne mere da će u prvih nekoliko meseci biti odložene bar dok se ne završe izbori, čak i drugi krug pokrajinskih izbora dok ne prođe, što znači do maja“, procenjuje on.

Čulibrk je kazao da 31. maja ističe i rok do kada bi trebalo da se reši sudbina „najvećih bolesnika srpske privrede, odnosno čuvenih preduzeća u restrukturiranju od kojih će mnoga, verovatno, morati da budu zatvorena pošto za njih nema drugog rešenja“.

Danas ugovor VMA i RFZO

Ugovor RFZO i VMA o lečenju civila u toj ustanovi za ovu godinu biće potpisan danas, prenosi RTS.

Profesor doktor Ranko Raičević sa VMA rekao je za tu televiziju da je potpisivanje ugovora posle Nove godine uobičajena procedura.

"Ovo nije nikakav sukob na relaciji RFZO i VMA, oni nama obaveze izmiruju redovno", rekao je Raičević i dodao da su interesi VMA i RFZO da se ugovor nastavi.

Dodao je i da VMA i njeni lekari i medicinsko osoblje ne dele pacijente na civilne i vojne i da se nikada nije desilo da su vratili nekog.

Prema njegovim rečima, ovog trenutka od 780 ležećih pacijenta 500 čine osiguranici RFZO.

"Svi će biti primljeni i zbrinuti na adekvatan način", rekao je Raičević, precizirajući da za lečenje na VMA osiguranici RFZO moraju da imaju uput.

Pojedini mediji pisali su proteklih dana da je rukovodstvo VMA naložilo načelnicima klinika da smanje broj prijema civilnih pacijenata u toj ustanovi, jer je prošle gotine u toj ustanovi lečeno 25 odsto pacijenata više koji nisu ugovoreni sa RFZO i za koje lečenje nije plaćeno.

Po ugovoru RFZO i VMA 40 odsto pacijenata na VMA mogu da budu civili, a ukoliko VMA poveća obim posla i primi više pacijenata, kao što se dešavalo i prethodnih godina, praviće se aneks ugovora o naknadnom plaćanju, navodi RTS.

IZBORNA MATEMATIKA: Naprednjake ruši veća izlaznost na izborima!

Ukoliko bi odziv birača bio veći od 60 odsto, SNS verovatno ne bi imao apsolutnu većinu, ocenjuju analitičari

Velika izlaznost građana ozbiljno bi mogla da utiče na rezultat SNS na predstojećim parlamentarnim izborima, ocenjuju politički analitičari, u čemu leži šansa za opozicione stranke. Naime, ukoliko bi odziv birača bio veći od 60 odsto, naprednjaci, po svemu sudeći, ne bi imali apsolutnu većinu kao na prošlim izborima, kad je glasala polovina biračkog tela.

Politički analitičar Đorđe Vukadinović objašnjava da će zbog ovakve izborne matematike Aleksandar Vučić raditi na tome da izlaznost bude što manja kako bi njegovo tvrdo glasačko jezgro moglo da dođe do izražaja.

Loši rezultati vlasti

- Voleo bih da bude veća izlaznost, ali mislim da će SNS učiniti sve da ogadi ljudima da izađu na izbore. Postoji velika šansa da bude velika izlaznost, ali bojim se atmosfere koja će biti stvorena i koja će se glasačima ogaditi. Atmosfera „državnih udara“ i vanrednih stanja, u kojoj smo dosad živeli, nastaviće se i bojim se te histerije koja nas čeka - navodi Vukadinović.

On, međutim, ističe da se svest građana o vlasti naprednjaka ipak postepeno menja.

- Apsolutna medijska kontrola i dominacija SNS jedan je od ključnih faktora ove stranke. Njeno tvrdo jezgro, od nekih 500.000 do 1,7 miliona glasača koji misle onako kako im se servira preko televizije, ima interesa da glasa tako kako glasa. Ipak, bez obzira na velike manipulacije, sve veći broj ljudi postepeno se pita i dolazi do svesti o perspektivnosti ovakve politike i ovakve vladavine koja se sastoji od vanrednih konferencija, vanrednih stanja, vanrednih izbora. Veliki broj ljudi je zasićen i umoran od toga. Teška ekonomska situacija, koja se nikako ne popravlja uprkos najavama, veliki je minus za SNS - ocenjuje Vukadinović.

Profesor FPN Zoran Stojiljković takođe smatra da aktuelnoj vlasti odgovaraju manja izlaznost i manji broj glasova, koji bi im doneo iste ili bolje rezultate.

Animiranje birača

- Ukoliko dođe do velike izlaznosti, to znači da je došlo do masovne mobilizacije i da je opozicija uspela da okupi maksimalan broj svojih birača i da ih ubedi da izađu na izbore. Ako pogledate sondažu izbora, u periodu posle 1997, nepoverenje prema političarima jeste nikad veće. Pozitivan stav o partijama ima veći broj ljudi nego što je broj članova partije. Najbrojnija socijalna organizacija u Srbiji je SNS! Nikakav sindikat, nikakvo udruženje. To vam govori o situaciji u zemlji. To je bilo samo u komunizmu - podseća Stojiljković.

Šansa za desničare

Politički direktor Cesida Đorđe Vuković ne očekuje iznenađenje i promenu vlasti na na republičkom nivou, ali napominje da bi stranke desnice mogle da imaju uspeha na izborima.

- Istraživanja pokazuju da će vladajuća koalicija opstati i da će SNS imati identičan, ako ne i bolji rezultat

nego na prethodnim izborima, naročito ako u igru ubacimo i SPS. Vrlo je moguće da u povećanoj izlaznosti poraste ekstremna desnica. Moguće je da se određene vanparlamentarne partije vrata u parlament i samim tim imaju veću zastupljenosti. To su DSS, SRS, Dveri. Opozicija, pod uslovom da pređe cenzus, imaće veći broj poslanika nego sada - navodi Vuković.

Ključni rezultati Vučićeve vladavine od 2012.

POZITIVNI:

- otvaranje poglavlja u pregovorima sa EU
- smanjen budžetski deficit
- započeto rešavanje problema
- preduzeća u restrukturiranju

NEGATIVNI:

- javni dug povećan za oko 9 milijardi
- smanjene penzije i plate u javnim sektorima
- znatno povećan pritisak na medije
- opao standard građana
- neispunjena obećanja

BETA/DANAS

DANAS SASTANAK OPOZICIJE: Šta će Pajtić ponuditi za ujedinjenje?

DS će strankama koje su se odazvale njihovom pozivu predložiti zajedničke vidove delovanja opozicionih stranaka u parlamentu, medijima i u javnosti.

Ovo je najavio Bojan Pajtić, predsednik DS, povodom današnjeg sastanka opozicionih stranaka koji se održava u organizaciji i na poziv DS.

"Ako neke partije koje smo pozvali na sastanak nastave i dalje da napadaju DS kao što su to činile do sada, a istovremeno da izbegavaju da spomenu Vučića u kritičkom kontekstu, to neće biti dobro ni za njih, ni za građane ove zemlje. Zato kao ubedljivo najveća opoziciona stranka želimo da se sa opozicijom dogovaramo, a režim da smenimo", navodi Pajtić.

On nije želeo da precizira na koje stranke misli.

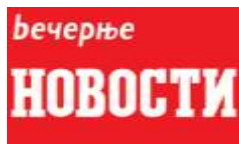
Na pitanje očekuje li da će LDP, SDS i LSV, koji će kako je juče najavljeno nastupati u koaliciji, tražiti da im se DS priključi ili će se oni priključiti bloku koji pravi DS, on odgovara da demokrate nemaju nameru da se nadgornjavaju sa bilo kim.

"Kao najveća opoziciona stranka smo spremni da saradujemo, bez prepucavanja i nadmetanja istog bloka. Moramo svi pokazati zrelost. Mi kao stranka smo nesporno velika i parlamentarna stranka, ne trebaju nam koalicije da bismo prešli cenzus, ali nikog nemamo pravo da potcenimo niti uslovimo. Insistiraćemo samo na jednom, a to je smena Vučića", kaže lider demokrata.

Prema njegovim rečima, DS, kao najveća opoziciona stranka, želi da na programskom osnovu okupi političke organizacije i sindikate koji zajedno mogu pobediti SNS.

Kako kaže, aktuelnu srpsku vlast čine ljudi koji nemaju znanja ni sposobnosti da vode državu i to je svima jasno, kao što je jasno da ako na izbore izađe više od 60 odsto birača, Vučić gubi vlast.

"Mi nudimo politiku promena, politiku koja neće siromašiti, ponižavati i zastrašivati građane", kaže Pajtić. Sastanak opozicionih stranaka zakazan je za danas u 16 sati, u prostorijama DS na Terazijama.

Srpski biznis osvaja Sloveniju

Na tržištu "Dežele", koje je godinama bilo zatvoreno za ulaganja, u poslednje vreme sve je više naših kompanija. "MK grupa" kupila "Kempinski palas" u Portorožu. „Delta" gradi "Interkontinental" u Ljubljani

SRPSKI biznismeni okreću se Sloveniji. Godinama su slovenačke kompanije masovno pokretale poslove u Srbiji, ali su naše investicije tamo bile prava retkost. Međutim, tokom 2015. "MK grupa" je postala vlasnik hotela u Portorožu, AIK banka dela Gorenjske banke, a "Delta" je počela izgradnju hotela u Ljubljani. I dalje su srpska ulaganja u ovoj zemlji najmanje četiri i po puta manja nego slovenačka u Srbiji.

Srpski biznismen koji je prvi svoje poslovanje proširio i u Sloveniju je Veselin Jevrosimović. Kompanija "Komtrejd" je krajem 2007. godine kupila slovenački

"Hermes soft lab" za oko 40 miliona evra. Za "Komtrejd" sada u Sloveniji radi 500 stručnjaka za informacione tehnologije, a kompanija je otvorila novi razvojni centar na čak 10.000 kvadratnih metara u glavnom gradu.

Tokom 2011. godine, "Nektar" iz Bačke Palanke je postao vlasnik "Fruktala", i to za oko 35,5 miliona evra. Dotadašnji vlasnik "Pivovarne Laško" morao je da proda čuvenu fabriku jer nije mogao da izađe na kraj s nagomilanim dugovima. U istom tom periodu slovenačke kompanije su masovno širile svoje poslove u Srbiji.

- Registrovano je oko 1.500 slovenačkih firmi i predstavništava, a aktivno ih je oko 500 - kaže Milija Cvijović iz Centra za upravljanje projektima PKS. - Prema podacima Banke Slovenije, slovenačke investicije u Srbiji iznose 677 miliona evra, a prema podacima Narodne banke Srbije, direktna ulaganja slovenačkih preduzeća od 2005. do kraja septembra 2015. godine iznosila su 464,2 miliona evra. Srbija ima veoma dobru zakonsku regulativu kojom je kreiran kvalitetan ambijent za investiciona ulaganja u odnosu na zemlje u regionu zapadnog Balkana, i to je poznato i slovenačkim partnerima. S druge strane, srpska preduzeća su nedovoljno zastupljena u Sloveniji. Vrednost srpskih investicija je oko 100 miliona evra. Prema slovenačkim podacima, vrednost je nešto niža i iznosi oko 60 miliona evra.

Međutim, tokom prošle godine srpski biznismeni su se okrenuli ovom tržištu. Miodrag Kostić je kupio "Kempinski palas" u Portorožu za 25 miliona evra. Tokom decembra počela je izgradnja "Interkontinentala" u Ljubljani u koji će "Delta holding" uložiti 42 miliona evra.

Ekonomista Mahmut Bušatlija objašnjava da je Slovenija konačno otvorila investiciono tržište i da su u tome videli priliku i naši privrednici.

Ovde je teže raditi nego u Evropi, gde investitori imaju veću sigurnost - smatra Bušatlija. - Percepcija korupcije je tamo mnogo manja, mada ne znamo kolika je stvarno. Slovenija je dugo držala zatvorenim svoje investiciono tržište i zato sada plaća visoku cenu. Posledica toga je ozbiljan problem duga. Otvorili su vrata, pa je to tržište dostupno i našim biznismenima. A zašto tamo ulažu, to je drugo pitanje. Ekonomski ambijent je čistiji i uredniji. Što se "MK grupe" tiče, oni verovatno preusmeravaju sredstva koja su dobili od Evropske banke za obnovu i razvoj za poslove u Ukrajini, pošto je tamo rat. Što se tiče Miškovića, teško je dokučiti njegove mogućnosti.

Verovatno pokušava da dislocira posao, a Slovenija je za to pogodna jer je blizu i poznata je.

ZAJEDNO PRAVIMO CIPELE

SLOVENAČKA firma "Kopitarna", koja se bavi proizvodnjom obuće, kupila je tokom 2015. godine 2.000 kvadratnih metara zemljišta u Bescarinskoj zoni Apatin.

- Namerava da na tom zemljištu gradi svoje proizvodne pogone - kaže Milija Cvijić iz PKS. - Ova kompanija već niz godina održava poslovnu saradnju sa somborskom kompanijom "Boreli", te obuću proizvedenu u pogonima ove fabrike plasira u republike bivše Jugoslavije. Kompanija "Kolektor" iz Idrije namerava da uskoro ojača svoj proizvodni pogon u Novom Sadu s ciljem povećanja proizvodnje termoplasta u automobilske industriji i zapošljavanja nekoliko desetina radnika iz Srbije.

AIK SUVLASNIK GORENJSKE BANKE

AIK banka, čiji je vlasnik Miodrag Kostić, polako ulazi na slovenačko tržište. Naime, naša banka je kupila 13,88 odsto akcija banke iz Kranja koja spada u red srednjih banaka na tržištu ove bivše jugoslovenske

republike. Namera AIK banke je da, kroz učešće u kapitalu Gorenjske, svoje poslovanje i poslovni uticaj proširi i van granica Srbije, odnosno na tržište Evropske unije.

Aktivnosti AIK banke neće voditi samo širenju saradnje lokalnih i EU tržišta na polju bankarskog poslovanja, već i stvaranju mogućnosti za proširenje kooperacija u raznim drugim oblastima privrede i jačanju ekonomske konkurentnosti čitave regije.

Mikrokrediti za mikro firme

U prethodnih pet godina u Srbiji je, preko tri agencije, odobreno oko 32.000 mikrokredita, u proseku od 1.409 evra, i sa rokom otplate od 22 meseca. Zahvaljujući toj podršci otvoreno je 52.758 radnih mesta

Autor: Aleksandar Gračanac, koordinator Foruma MSPP PKS

Mikrokreditiranje u Evropskoj uniji regulisano je Zakonom o mikrofinansiranju. Reč je o kreditima namenjenim početnicima u biznisu, zatim mikro (do 10 zaposlenih), malim i srednjim firmama, zainteresovanim za samozapošljavanje, finansiranju socijalne inkluzije, kreiranju novih radnih mesta u postojećim MSPP firmama... i efikasno je sredstvo u borbi protiv nezaposlenosti i smanjenja siromaštva.

U programima za podsticanje preduzetništva i osnaživanje malih firmi, pojedine članice EU, preko namenskih fondova primenjuju model mikrofinansiranja, a u praksi su posebno zastupljeni razni profili investicionih fondova. U prve dve godine realizovano je 390.000 mikrofinansirajućih kredita, u ukupnom iznosu od oko 1,5 milijardi evra. Tu podršku iskoristilo je 121.270 mikro firmi, a prosek odobrenih sredstva iznosio je 8.500 evra. Istovremeno, u Velikoj Britaniji je, od početka globalne finansijske krize, više od 3,5 miliona građana otpočelo mikro biznise. Prednjačili su mladi preduzetnici, više od 60 odsto, dok su ostatak činile razne socijalne grupe, od građana koji su ostali bez posla, do onih koji su otišli u penziju, i u velikoj meri su koristili široku lepezu alternativnih izvora finansiranja, a posebno mikrokredite.

U prethodnih pet godina u Srbiji je, preko tri agencije, odobreno oko 32.000 mikrokredita, u proseku od 1.409 evra, i sa rokom otplate od 22 meseca. Zahvaljujući toj podršci otvoreno je 52.758 radnih mesta. I sve to postignuto je uprkos činjenici da zakon o mikrofinansiranju još nije usvojen. Najviše kredita, odnosno 25 odsto sredstava, iskorišćeno je u poljoprivredi, za pokretanje proizvodnje u drugim sektorima odobreno je 20 odsto kredita, dok je ostatak sredstava usmeren u uslužne delatnosti. Interesantno je da su dame u najvećoj meri koristile ove kredite. Preciznije rečeno, preduzetnice su kao korisnici tih sredstava zastupljene sa 55 odsto. Investitori iz EU i SAD, među kojima su i posebno zainteresovani socijalni investitori, veruju da je mikrofinansiranje jedan od proverenih recepata za smanjenje stope nezaposlenosti i siromaštva, i da bi usvajanje zakona o mikrofinansiranju pozitivno uticalo i na strana ulaganja. Činjenica je da bi mikrokrediti u Srbiji mogli da budu još povoljniji da postoji zakonska regulativa, pre svega zato što bi troškovi administrativno-tehničkih procedura koje se odnose na garancije bili niži i u direktnoj korespondenciji sa korisnicima odobrenih sredstava. Inicijative za donošenje zakona naišle su na podršku USAID, EBRD, Svetske banke...

Penzija kao nedosanjani san

I ove godine će oni "srećnici", kojima tranzicija nije oduzela pravo na rad, otići u penziji i pridružiti se armiji od oko 1,7 miliona penzionera. Doduše, žene će taj status steći po nešto nepovoljnijim uslovima, s obzirom na to da je Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, koji se primenjuje od 1. januara 2015, propisano da se granica za starosnu penziju za žene svake godine sukcesivno podiže za po šest meseci.

To praktično znači da će u 2016. godini žene moći da ostvare uslov za starosnu penziju ako imaju 61 godinu života i najmanje 15 godina staža osiguranja, dok je za muškarce i dalje uslov - 65 godina života i 15 godina staža. Godine života će se, inače, uvećavati do 2032. kada će uslovi za žene i muškarce biti izjednačeni - 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja. U znatno nepovoljnijem položaju su desetine hiljada ljudi koji su

proglašeni tehnološkim viškom. Za većinu tih ljudi, koji će na ispunjavanje uslova za penzionisanje morati da čekaju deset i više godina, penzija će biti nedosanjani san. Prema podacima Nacionalne službe za zapošljavanje na evidenciji te službe nalazi se 57.465 lica koja pripadaju kategoriji tehnološki višak (50,4 odsto čine žene). Stiče se utisak da zakonodavac nije vodio računa (da ne kažem da je sasvim prevideo) o ovoj kategoriji ljudi koji su bili prisiljeni da, uz skromne otpremnine, napuste radna mesta. Oni su stavljeni u isti koš sa onima koji su dobrovoljno pristali na prevremeno penzionisanje, što znači da će morati da plaćaju penale zbog rešenja koja su im nametnuta.

Uz opasku da penzijski sistem nije, i ne treba da bude, rešenje za probleme na tržištu rada, Zoran Milošević, pomoćnik ministra za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, zadužen za Sektor za penzijsko i invalidsko osiguranje, kaže za Danas da je takva politika, uz druge faktore, upravo i dovela do problema u finansiranju tog sistema. On u tom kontekstu podseća da je odnos broja osiguranika i broja penzionera veoma nepovoljan i da je to dovelo do deficita u finansiranju sistema.

- Probleme tržišta rada treba da rešava adekvatna politika zapošljavanja, a ne sistem penzijskog i invalidskog osiguranja. Uslovi za odlazak u penziju propisani Zakonom odnose se na sve osiguranike, bez obzira na njihov status u trenutku promene uslova, odnosno da li je osiguranik u radnom odnosu ili ne, da li prima naknadu, koja nije obuhvaćena obaveznim penzijskim i invalidskim osiguranjem. Prema tome, izmene uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju i uvođenje instituta prevremene penzije, počev od 1. januara 2015, odnose se i na lica koja u tom trenutku primaju naknadu prema socijalnom programu - objašnjava Milošević.

On ukazuje i na činjenicu da je jedan od ciljeva ponuđenih zakonskih rešenja stvaranje uslova za dugoročnu održivost penzijskog sistema. Ukazuje i na podatak da se produžava ne samo životni vek, već i period proveden u penziji, kao i broj i učešće starijih kategorija penzionera u ukupnom broju stanovnika.

- Novi uslovi za penzionisanje rezultat su kako demografskih faktora, tako i ekonomskih problema u društvu, koji se neposredno reflektuju na penzijski sistem. Adekvatan rast BDP-a, nove investicije i novo zapošljavanje pozitivno bi se odrazilo i na ekonomski položaj penzijskog sistema. Moglo bi se reći da je stanje u penzijskom sistemu posledica ukupnog stanja u ekonomiji i društvu. To praktično znači da bi adekvatnim merama usmerenim ka unapređenju zaposlenosti, a ne penzionisanjem, trebalo rešavati probleme tzv. tehnoloških viškova - naglašava naš sagovornik.

Dileme nema - i među nezaposlenima je sve više onih koji su uvereni da je ponuđeno zakonsko rešenje provereni recept za rasterećenje Fonda PIO, ali slaba je to uteha za njih, naročito imajući u vidu odredbe

Zakona kojima je precizirano da će budući penzioneri koji nisu ispunili oba uslova za penzionisanje morati da se suoče sa surovom realnošću da će im penzija biti trajno umanjena za 0,34 odsto (tzv. penali), za svaki nedostajući mesec, a najviše do 20,4 odsto. Naime, izmenama zakona o PIO uveden je institut prevremena starosna penzija, što znači da osiguranici mogu da ostvare pravo na penziju pre navršavanja starosne granice, koja u 2016. godini iznosi 65 godine života - za muškarce i 61 godina života - za žene. U Fondu PIO podsećaju da je u 2016. uslov za prevremenu starosnu penziju za žene 37 godina staža osiguranja i najmanje 55 godina života, a za muškarce 40 godina staža osiguranja i najmanje 55 godina i osam meseci života.

- Prevremena starosna penzija je novo pravo uvedeno Zakonom o PIO i uslovi za ostvarivanje tog prava se sukcesivno menjaju kako za muškarce, tako i za žene, kako bi se 2024. godine došlo do 40 godina staža osiguranja i najmanje 60 godina života kao minimalnog uslov za ostvarivanje tog prava. Od volje svakog osiguranika ponaosob zavisi da li će da iskoristi to pravo, ili će raditi do pune starosne penzije. Kako je zakonom tačno predviđen procenat umanjenja, to znači da pojedinac, koji svojom voljom odluči da ostvari pravo na prevremenu starosnu penziju, unapred zna koliko će mu penzija biti umanjena, odnosno odlukom da podnese zahtev pristaje na umanjen iznos. Umanjenje po osnovu ostvarenog prava na prevremenu starosnu penziju je trajno - komentariše za Danas Jelica Timotijević, direktorka Sektora za odnose s javnošću Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Objašnjavajući sa kojim će se novinama suočiti podnosioci zahteva za ostvarivanje prava na porodičnu penziju, sagovornica Danasa kaže da se starosna granica za žene podiže na 52 godine i šest meseci života, a kada su u pitanju muškarci, uslov je da imaju navršenih 57 godina i šest meseci života. Kada je reč o beneficiranom stažu, osiguraniku se snižava starosna granica ako je najmanje dve trećine od ukupno navršenog staža osiguranja ostvario na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem (beneficirani staž). "U 2016. godini, starosna granica se, po osnovu staža osiguranja sa uvećanim trajanjem, maksimalno snižava do 55 godina, a za stepen uvećanja kada se 12 meseci provedenih na radu računa kao 18, starosna granica kao uslov za penziju snižava se do 50 godina života", precizira Jelica Timotijević.

Nema ustupaka za prekobrojne

Procenjuje se da će po okončanju restrukturiranja preduzeća koja su obuhvaćena tim postupkom, armija nezaposlenih koji ne ispunjavaju uslove za penzionisanje dodatno biti uvećana. Na pitanje da li bi to moglo da bude povod za razmišljanje da se eventualnim izmenama Zakona o PIO, ili nekim podzakonskim aktima, učini ustupak ljudima koji su proglašeni tehnološkim viškom, tako što bi im se omogućilo prevremeno penzionisanje, bez plaćanja penala, Zoran Milošević, pomoćnik ministra za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, kaže da se ne razmišlja u tom pravcu, zato što bi time ostali osiguranici bili dovedeni u neravnotežan položaj. "Merama penzijskog sistema ne treba rešavati probleme na tržištu rada. S druge strane, međutim, kontinuirano se prate efekti zakonskih normi i njihov uticaj na različite kategorije stanovništva i osiguranika. Shodno tome, prate se i efekti norme o prevremenom penzionisanju uz primenu penala i razmatraju se mogućnosti za njeno unapređenje", naglašava Milošević.

Sezonske rasprodaje - veliko sniženje cena ili obmana potencijalnih kupaca

Popusti kojima se potrošači (ne) raduju

Januar je vreme praznika, raspusta, putovanja, ali i mesec kada iz izloga prodavnica potrošače mame reklame o velikim sniženjima, čak i do 70 odsto. Ta euforija počela je još u decembru, inače, taj običaj donele su strani brendovi koji su došli i u Srbiju, ali moglo bi se reći da potrošačka groznica ne trese naše tržište kao ranije.

O tome svedoče rafovi popularnih proizvođača, poput Zare, Manga, Benetona, Bate, Mone, PS Fešen, Polina... koji nisu ispražnjeni kao prethodnih godina. Razlog je niži standard građana, inflacija, veći izdaci zbog praznika, ali i činjenica da se ponuđena sniženja kreću mahom oko 20 odsto. Iako na reklamama stoji da su sniženja od 20 do 50 odsto, pažljivije razgledanje robe pokazuje da su pojeftinjenja minimalna. Ipak, i u takvim okolnostima promet beleži rast u odnosu na druge periode godine jer komercijalni aspekt praznika, i atmosfera koja ga prati, podstiču kupovinu. "Ostvarujemo solidan promet, a sada kada je počelo sniženje ljudi još više kupuju. Roditelji se žale na cene igračaka, ali na kraju ipak dođu i kupe. Pošto je sada snižena odevna kolekcija, najpre smo rasprodali najskuplje komade odeće", kažu u jednoj od Deksiro prodavnica.

U radnjama Fešen end frends muška kolekcija holandskog proizvođača Nju ziland bukvalno je planula, dok su i ostale, nešto skuplje, marke zbog sniženja sada pristupačnije. Među potrošačima vlada solidno interesovanje i za proizvode američkih dizajnera a sve što se ne bude prodalo do kraja zimskog perioda, završice u Outletu Indija, ili nekom drugom, do konačne rasprodaje. I u tom Outletu počela su sniženja, koja su uslovljena kupovinom dva proizvoda i uz zapažanje da su cene i dalje visoke. Za one koji mogu da čekaju i imaju vremena da obilaze prodavnice, pravi izazov su "totalne" rasprodaje, koje će tek uslediti.

- Zadovoljni smo prometom, imamo stalne mušterije, ali svraćaju i novi kupci. Sada su na snazi sniženja od 20 do 50 odsto, mislim da smo konkurentni sa kvalitetom koji nudimo i da nam se potrošači zato vraćaju. I u decembru smo zabeležili dobru prodaju a sada je, zbog sniženja, još bolja. Ranijih godina u februaru smo imali totalno sniženje cena zimske kolekcije, a krajem leta nudimo finalna sniženja - kaže šefica prodaje prodavnice Mona Milena Kantar.

Popuste su ponudile i parfimerije, utrkujući se u primamljivim reklamama. Ipak, na licu mesta svako se može uveriti da je tek po nešto sniženo 50 odsto, dok se većina sniženja kreće oko 20 odsto. U to nas uveravaju police sa proizvodima u parfimeriji Jasmin, Lili, DM. Na tržištu u Srbiji se na popularnim akcijama mogu naći tehnički uređaji, kuhinjski pribor, alati, mašine, knjige, kozmetički proizvodi, obuća, odeća, ali i hrana, koja se, kažu trgovci, najbolje prodaje.

Činjenica je, međutim, da su sniženja, naročito ona božićna, u većini zemalja u svetu znatno veća nego u Srbiji. U to su se mogli uveriti svi koji su imali priliku da otputuju negde u inostranstvo. U Italiji, recimo, zimska sniženja počinju u januaru i tada se dobre, a skupe stvari, poput krzna, kože i nakita, mogu kupiti po veoma povoljnim cenama. Odlične torbe, cipele, kaputi, džemperi, jakne, farmerke, mogu se naći sniženi u većini evropskih prodavnice već u decembru, a najbolji šoping definitivno nude provereni outleti. Tek kada su na takvim mestima ponuđena sniženja, počinje kupoholičarska euforija s obzirom na to da na već snižene cene trgovci dodaju novi popust pa proizvodi popularnih proizvođača: Eskada, Bali, Lagerfeld, Ralf Loren, Armani, Bos, Prada, Guči, Barberi, dolaze do kupaca po "ovozemaljskim" cenama. Sem skupih, ovakvi trgovački centri nude i pristupačne marke koje na sniženju budu zaista jeftine čak i za srpske prilike. Jer standard srpskih potrošača teško da može da parira standardu onih u razvijenim zemljama, pa je opravdana ljutnja građana što se na domaćem tržištu mnogo toga prodaje po znatno višim cenama, kažu zbog visokih carina. Jedan od primera su Furla torbe, koje sem u Italiji, i u drugim državama u okruženju mogu da se kupe po povoljnijim cenama nego u Srbiji, gde koštaju oko 50.000 dinara. I cipele Geoks, čini se nezasluženo, drže visoku cenu u našoj zemlji, dok se u inostranstvu na sniženju mogu nabaviti i za 70 evra, a u outletima i za 40 evra. Marke poput Tomi Hilfiger, Ges, Dona Karan, Ralf Loren, Majkl Kors, Kelvin Klajn, prodaju se kod nas po paprenim cenama, što donekle ima opravdanje u činjenici da su američki dizajneri u Evropi skuplji, a na američkom tržištu pristupačniji, naročito na sniženjima. Ilustracije radi, iz redovne kolekcije Majkla Korsa ženske čizme sa potpeticom od bordo kože prodavale su se po ceni od 170 dolara dok je regularna cena, pre sniženja, u većim nemačkim gradovima iznosila 120 evra. Za te pare protekle jeseni nisu mogle da se kupe slične Ges cipele, stariji model, ni u jednoj prodavnici u Srbiji. Poređenja je mnogo, a najočiglednije je kod cena hrane. Zato ne čudi činjenica da domaći turisti najviše sa puta po inostranstvu donose prehrambene proizvode, čokoladu, sireve, vino.

Popularni outleti

Parndorf je definitivno najpopularniji outlet za domaće kupce, ali zbog velike posećenosti i gužve u njemu je teško naći tražene proizvode, jer bukvalno planu. Slično je i sa italijanskim outletom Palmanova, dok je

outlet Premier u Budimpešti izgubio trku s konkurencijom, zbog previsokih cena i ne tako dobre ponude. Kvalitetnu, ali i skupu robu, nude i outleti Noventa di Piave kod Venecije, Šik, u blizini Minhena, Mek Artur, kod Berlina ...

ДНЕВНИК

Српски радник сања словеначки минималац

Плате у Србији су лане биле 0,4 одсто мање у односу на 2014. годину, а реално 2,2 одсто. На пад зарада прошле године, по оцени економиста, највише је утицала примена Закона о умањењу зарада запослених у јавном сектору. Запослени у Србији лане су остварили просечну плату од 361 евра, што је најнижа зарада у региону.

Наиме, просечна плата за прошлу годину у Словенији била је 1.004 евра, у Хрватској 747, Босни и Херцеговини 422 и у Македонији 365. У Србији јесте током прошле године просечна плата увећана највише у региону – чак 34,77 евра, али ни то јој није помогло да се приближи просечним зарада у суседним државама. Србија је у прошлу годину ушла с просечном платом од 326,42 евра а завршила је с 361 евром, али и даље има најнижу плату у региону. За разлику од нас, у Словенији је током целе прошле године просечна плата

порасла свега 1,49 евра па ипак на крају износи 1.049. Просечна плата у Хрватској је 5,44 евра већа у односу на почетак прошле године и на крају је стигла до 747 евра.

Просечна прошлогодишња плата у Србији од 361 евра мања је 35 евра од минималне зараде у Хрватској и чак за 430 евра од минималца у Словенији. Другим речима, огромна већина радника у Србији била би више него задовољна словеначким минималцем, који за ову годину – а тако је било и прошле – износи 791 евра. Чак и да се обистини најава српског премијера Александра Вучића да ће 2017. године просечна плата у Србији бити 500 евра, она ће бити готово 300 мања од словеначког минималца.

Минималац ће и ове године остатити исти као и прошле, односно износиће 174 евра. Србија, уз Албанију и Македонију, има најмањи минималац у Европи. Бугари су лане имали минималну зараду од 184 евра, док је у Босни и Херцеговини била 191 евра. У Црној Гори минималац је 193 евра, Румунији 218, Чешкој 332, Мађарској 333, Словачкој 380, Хрватској 396, Пољској 410, Словенији 791... Мање од српског минималца примају једино радници у Албанији – 149 евра и у Македонији – 131 евра. Треба нагласити да многе државе у Европи и немају категорију минималне зараде већ се сваки рад посебно вреднује и плаћа.

Португал, који је по развијености далеко испод просека земаља ЕУ, донео је декретом одлуку да минимална зарада од 1. јануара ове године износи 530 евра, односно да буде 25 евра већа него лане, с циљем да 2019. године буде 600 евра. Србији, по оцени члана Академије економских наука Млађана Ковачевића, уз просечну годишњу стопу раста дохотка по становнику од шест одсто, треба чак 22 године да достигне ниво развијености Португала из 2014. године. Уколико су његове процене тачне, значило би то да ће запослени у Србији још много година сањати овогодишњу и будућу минималну зараду у Португалу.

Како стићи до 500 евра

Ако Србија заиста жели да јој просечна плата на крају 2017. године буде 500 евра, односно 136 више него сада, што је повећање од чак 37 одсто, треба јој много већа стопа економског раста. Наиме, ако се очекује да привредни раст ове године буде два одсто, а наредне три, јасно је да је потребно учинити нешто друго да би дошло до повећања плата. Економисти тврде да ни плате од 500 евра нису немогуће, али само под условом да се смање порези и доприноси на зараде и да се за тај износ повећају нето примања радника. Или да дође до „бума“ страних инвестиција и отварања неколико десетина хиљада нових радних места, што се може и не мора догодити.

Железара и индустријски паркови приоритет Кине

Амбасадор Кине у Београду Ли Манчанг изјавио је јуче да су односи Србије и Кине сада најбољи откако су две земље успоставиле дипломатске односе, да се сарадња може унапредити у разним областима и да је тренутно најважније постизање договора за приватизацију Железаре Смедерево и формирање индустријских паркова у Србији.

Амбасадор Кине у Београду Ли Манчанг изјавио је данас да су односи Србије и Кине сада најбољи откако су две земље успоставиле дипломатске односе, да се сарадња може унапредити у разним областима и да је тренутно најважније постизање договора за приватизацију Железаре Смедерево и формирање индустријских паркова у Србији.

„Железара Смедерево (за коју је заинтересована кинеска ХБИС група) је велики пројекат, још су у току преговори и ваша стручна екипа је тренутно у нашој земљи и обрнуто“, рекао је Манчанг на бизнис конференцији „Србија на новом путу свиле, како успешно пословати са НР Кином“, коју организују НИН Фокус и Привредна комора Србије, а чији је Тањуг медијски партнер.

Манчанг је подсетио да су премијери Србије и Кине крајем прошле године потписали многа заједничка документа о сарадњи и издвојио меморандум по питању Железаре Смедерево и меморандум о формирању индустријских паркова.

Vlada zatražila Aerodromu otpust duga "Er Srbije"

Vlada Srbije zatražila je od Beogradskog aerodroma otpust duga od preko 22 miliona dolara koji je napravila "Er Srbija", otkriva Mreža KRIK.

Novinari KRIK-a došli su do zaključka Vlade kojim se Aerodromu predlaže otpust dugovanja "Er Srbije" nastalih u periodu od 1. oktobra 2014. do 18. septembra 2015. godine.

Na zaključku se, kako navodi KRIK, nalazi potpis Novaka Nedića, generalnog sekretara Vlade. Mesto gde treba da stoji potpis premijera Aleksandra Vučića je prazno, dodaju.

Ovo nije prvi put da Vlada oprašta dugove privatizovanog avio-prevoznika na štetu drugih državnih preduzeća.

Sličan zaključak Vlada je donela i krajem 2014. kada je oprošteno milijardu i po dinara koje je "Er Srbija" dugovala Aerodromu za prvih devet meseci te godine.

Gradonačelnik Beograda i predsednik Nadzornog odbora Er Srbije Siniša Mali rekao je da u tome "ne vidi ništa novo, niti nešto što je vest" i da je to predviđeno ugovorom Vlade Srbije i Etihada.

"Taj ugovor je objavljen pre godinu i po, polovinom 2014. godine i u tom ugovoru jasno pišu prava i obaveze jedne i druge ugovorne strane", rekao je Mali.

Mali je kazao da je Er Srbija u ovom trenutku najuspešnija i najveća avio-kompanija u regionu i da se "ugovorne obaveze koje je preuzela Vlada Srbije i koje je preuzeo Etihad u potpunosti ispunjavaju".

Slično je rekla i ministarka Zorana Mihajlović, koja je navela da zbog otpusta ugovora, koji je predviđen ugovorom, niko neće pretrpeti štetu.

"Ne vidim nikakav problem što smo ispoštovali ne samo ugovornu obavezu, nego smo omogućili da se dalje radi. To što je država sada uradila jeste da je omogućila da i Aerodrom i Er Srbija dalje rade", rekla je ministarka.

ETIHADOVA USLUGA SRBIJI: Nije otpis već `prebijanje` duga

Ministarstvo privrede saopštilo je da su netačne informacije u javnosti o otpisu duga Air Serbia prema aerodromu Nikola Tesla.

Oni su objasnili da je Etihad učinio uslugu državi i pristao da se obaveza investicije države "prebije" sa troškovima prema aerodromu u iznosu od 22,3 miliona dolara.

Ministarstvo privrede ističe da su pre dve godine, kada je formirano novo preduzeće Air Serbia, država Srbija i Etihad dogovorili način izmirenja starih dugova kompanije JAT, kao i finansijske obaveze Srbije i Etihada kao osnivača nove kompanije.

"Ugovorom između Republike Srbije, Etihad Airways PJSC i Air Serbia a.d. Beograd, precizno je propisano kako i na koji način sva tri potpisnika učestvuju u finansijskom poslovanju nove kompanije", navodi se u saopštenju.

Srbija se obavezala ugovorno da smanji gotovinske troškove poslovanja, odnosno Etihad je pristao da se obaveza investicije države "prebije" sa njihovim troškovima prema aerodromu Nikola Tesla, čime je Etihad zapravo učinio uslugu državi i time prihvatio da nemamo investiranje gotovog novca.

Navedenim zaključkom daje se preporuka aerodromu da otpiše dug u iznosu od 22.203.917,93 dolara, čime se u celini ispunjavaju preuzete obaveze po članu Okvirnog ugovora o transakciji sa 31. decembrom 2015.

godine.

U budžetu za 2016. planirane su i poslednje finansijske obaveze u skladu sa ugovorom za Air Serbia i od 2017. godine kompanije počinje da posluje samostalno.

Javne finansije: Pobuna opština

Ministarstvo finansija predložilo je da se deo novca koji je do sada išao opštinama i gradovima preusmerava u republičku kasu. To je izazvalo pravu pobunu gradonačelnika, koji tvrde da ih na ovaj način republička vlast primorava na nepopularne mere kao što je dodatno povećanje poreza na imovinu

Nacrt zakona o finansiranju lokalne samouprave koji je predložilo Ministarstvo finansija izazvao je pravu pobunu u opštinama i gradovima jer predviđa da će opštine ubuduće dobijati 50 umesto dosadašnjih 80 odsto od poreza na zarade, čime se značajno smanjuju lokalni, a povećava republički budžet. Uz to, predviđeno je ukidanje niza taksi, odnosno parafiskalnih nameta privredi kojima su lokalne samouprave punile kase.

I dok privrednici pozdravljaju predložena rasterećenja, a ministarstvo ovaj svoj potez objašnjava potrebom dateret fiskalne konsolidacije bude ravnomerno raspodeljen na sve nivoe države, predsednici opština i gradonačelnici listom ukazuju na to da se manjak para mora nadoknaditi i da će u krajnjoj liniji ispaštati građani, bilo kroz smanjenje investicija ili kroz povećanje nameta. Oni ističu da republička Vlada na ovaj način glumi “dobrog momka” koji rasterećuje privredu, a njima dodeljuje ulogu loših momaka koji treba dodatno da oporezuju građane.

PRERASPODELA: U Ministarstvu finansija objašnjavaju da je izmenama Zakona o finansiranju lokalne samouprave 2011. godine Republika ostala bez oko 40 milijardi dinara, bez prenosa nadležnosti na nivo lokalne samouprave.

“Predložena preraspodela je opravdana, jer je reč o porezu koji je potencijalno znatan automatski stabilizator i redistributivni instrument koji treba da pripada velikim delom centralnoj državi, kao što je i praksa u velikom broju evropskih država. Na taj način se ujedno ostvaruje i jedan od ciljeva ovog zakona, a to je vertikalna ravnoteža u raspodeli prihoda i nadležnosti između različitih nivoa države”, kažu u Ministarstvu finansija.

Fiskalni savet je podržao reformski pravac u Nacrtu zakona o finansiranju lokalne samouprave kojim se otklanjaju sistemski nedostaci izmena Zakona iz juna 2011.

“Predloženo smanjenje učešća lokalnih samouprava u porezu na zarade i povećanje transfernih sredstava iz budžeta Republike u skladu je sa dobrom fiskalnom praksom i doprineće objektivnom i predvidivom okviru za finansiranje lokalnih samouprava”, navodi se u ocenama i komentarima Fiskalnog saveta o Nacrtu zakona o finansiranju lokalne samouprave.

Nacrt zakona, prema mišljenju Fiskalnog saveta, otklanja veliku fiskalnu neravnotežukoja je nastala prekomernim transferom sredstava sa republičkog na lokalni nivo vlasti prilikom izmena Zakona u junu 2011. godine.

UPOZORENJE: Savet, međutim, upozorava da je potrebno da se “precizira način integracije firmarine u porez na imovinu pravnih lica, tako da ne dođe do preliivanja tereta na fizička lica, kao i da se u cilju povećanja transparentnosti zakonski propiše obaveza objavljivanja detaljnih fiskalnih statistika na lokalnom nivou”. Drugim rečima, naglašava se da manjak sredstava ne treba nadoknađivati dodatnim opterećivanjem građana.

Osim fiskalnog saveta, međutim, nijedna institucija nije podržala predložena zakonska rešenja, a na Nacrt zakona prva je reagovala Stalna konferencija opština i gradova

“Za gradove i opštine u Srbiji rešenja predočena u Nacrtu zakona o finansiranju lokalne samouprave nisu prihvatljiva, jer se predloženim smanjenjem prihoda gradova i opština u iznosu od osam milijardi dinara funkcionisanje lokalnih samouprava i finansiranje osnovnih potreba građana dovodi u pitanje. Ovakav predlog predstavlja direktan udar na sve gradove i opštine, a posebno na one koje su u prethodnom periodu uložile značajna sredstva u privlačenje investitora (kupovinom zemljišta i vojne imovine radi formiranja industrijskih zona, izgradnjom dodatne infrastrukture, oslobađanjem investitora plaćanja određenih lokalnih taksi i sl.), a sve samo sa jednim ciljem – da se poveća zaposlenost građana. Takođe, predlog da se dva izvorna prihoda (naknada za životnu sredinu i firmarina) integrišu u porez na imovinu ne znači ništa drugo do veliko povećanje poreza na imovinu koji plaćaju građani i to kroz povećanje poreske stope i ukidanje amortizacije. Imajući u vidu rast poreza na imovinu u poslednjih nekoliko godina, SKGO smatra da je on dosegao svoj maksimum. Dodatno, takve izmene znače i direktno prevaljivanje poreskog tereta sa pravnih lica na fizička, što je potpuno neprihvatljivo.

Iako to nije navedeno u zvaničnom obrazloženju uz Nacrt zakona, Ministarstvo finansija je tokom rada na njemu kao jedan od osnovnih razloga za smanjivanje prihoda gradovima i opštinama i prebacivanje istih na republički nivo navelo sporazum sa Međunarodnim monetarnim fondom i obavezu koja je preuzeta tim sporazumom, a to je da se ukupno osam milijardi dinara prebaci sa lokalnog na republički nivo. Ono što se izbegava reći jeste da su lokalne samouprave u prethodnih godinu dana već prebacile taj iznos sredstava republičkom budžetu. Naime, primenom Zakona o privremenom uređivanju osnovica za obračun i isplatu plata, odnosno zarada i drugih stalnih primanja kod korisnika javnih sredstava, sve lokalne samouprave su na godišnjem nivou već prebacile i više od pomenutih osam milijardi dinara. Naime, finansijska sredstva koja su nastala kao posledica smanjenja plata i zarada po ovom zakonu lokalne samouprave imaju obavezu da uplaćuju u republički budžet, umesto da iskoriste za, recimo, finansiranje kapitalnih investicija da su ostala u lokalnom budžetu. Istovremeno, finansijska sredstva koja su nastala kao posledica smanjenja plata i zarada po ovom osnovu u republičkom budžetu ostala su u republičkom budžetu i koriste se za druge namene”, piše u saopštenju SKGO.

SKGO još dodaje da njeni predstavnici u Radnoj grupi Ministarstva finansija koja je bila formirana za izradu ovog nacrt zakona nisu imali uvid u Nacrt zakona, niti su dali saglasnost na pomenuti tekst. SKGO upozorava da gradovi i opštine ni sada nemaju dovoljno novca za finansiranje svih nadležnosti jer godinama unazad država na lokalni nivo prebacuje dodatne obaveze, a predviđenim smanjenjem ovaj problem će eskalirati. Ukoliko Nacrt zakona ipak bude usvojen, gradovi i opštine pitaju na koji će način u tom slučaju finansirati rad domova zdravlja, škola i vrtića, prevoz učenika itd., a ističu da bi održavanje putne infrastrukture bilo gotovo nemoguće.

Đorđe Staničić, generalni sekretar SKGO, u izjavi za Novi magazin ističe da lokalne samouprave ne ostaju samo bez osam milijardi od poreza na zarade, već i bez drugih prihoda.

“Ukida se naknada za zaštitu životne sredine, čime se narušava princip da zagađivač plaća. Ne mogu građani da plaćaju za to što neka fabrika ugrožava životnu sredinu. Takođe opštine ostaju i bez prihoda od taksi za registraciju vozila. Ne možete osloboditi takse privredna vozila koja

uništavaju lokalne puteve, a od opština tražiti da ih održavaju”, kaže Staničić. On ipak dodaje kako se nada da će sa Ministarstvom biti postignut neki dogovor i da će nedostaci predloženog zakona biti otklonjeni.

NEPOPULARNO: Branislav Bugarski, sekretar za međuregionalnu saradnju i lokalnu samoupravu AP Vojvodine, kaže za Novi magazin da o Nacrtu zakona o finansiranju lokalne samouprave nije postojala prava javna rasprava.

“Kao pretendenti da budemo evropsko društvo u 21. veku ne možemo na ovakav način donositi zakonsku regulativu. Sve reforme koje smo do sada imali išle su nauštrb opština i gradova. Sva smanjenja, odnosno pseudorasterećenja privrede, izvođena su tako što se nije država odricala prihoda, već gradovi i opštine. Smanjili ste porez sa 12 na 10 odsto, pa ste ukidali gomilu administrativnih taksi, neke opravdano, ali neke i neopravdano, i na kraju cenu su plaćali gradovi i opštine tako što nisu imali dovoljno sredstava za funkcionisanje, a dodatno ste im prebacivali nadležnosti i obaveze”, kaže Bugarski.

On dodaje da se i predložena zakonska rešenja uklapaju u opasan trend centralizacije i koncentracije moći i para u republičkoj Vladi.

“Od lokalne samouprave se traži da primene nepopularne mere i da dodatno opterećuje građane. Ispašće da su na republičkom nivou svi fini i čisti i da rade na rasterećenju privrede, a da tamo neki u lokalnu izmišljaju nove poreze i opterećuju građane i privredu. Ispašće, dakle, da su na lokalnu svi nesposobni, a sposobni samo u republičkoj vlasti”, ističe Bugarski.

On dodaje da će, prema procenama, 45 opština i gradova u Vojvodini ostati bez 70 do 80 miliona evra dosadašnjih prihoda i da će se to odraziti ili kroz povećanje poreza ili kroz smanjenje usluga.

NENADOKNADIVO: Jedan od najglasnijih protivnika predloženih zakonskih rešenja je i Saša Paunović, predsednik Opštine Paraćin, koji za Novi magazin ističe da nema naznaka da će Ministarstvo povući Nacrt zakona o finansiranju lokalne samouprave.

“Nema nikakvog glasa od Ministarstva, niti reaguju na kritike. Paraćin godišnje gubi milion evra, a toliki su i prihodi od poreza na imovinu. Ne možemo da dupliramo porez i tako nadoknadimo gubitak. Oni planiraju da se porez na imovinu poveća za 30 odsto, ali narod ne može da plaća ni postojeći porez”, kaže Paunović.

On primećuje da je ovo prvi zakon koji kritikuju i opštine i Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj, koja takođe traži da se Nacrt zakona o finansiranju lokalne samouprave povuče iz procedure jer će, kako navode, taj zakon dovesti do finansijskog slabljenja gradova i opština.

Naled navodi da je napravio simulaciju sa primerom budžeta grada sa 100.000 stanovnika, koja je pokazala da bi gubici na prihodnoj strani iznosili više od milijardu dinara.

“Manjak po osnovu različitih komunalnih taksi i ekološke naknade bili bi veći od pola milijarde

dinara, a po osnovu poreza na zarade dodatnih 600 miliona dinara”, dodao je Naled u saopštenju.

Ova organizacija ocenjuje da gradovima i opštinama u Srbiji rastu nadležnosti, smanjuju se prihodi, a nove obaveze ih očekuju na putu pristupanja EU.

“Primeru radi, na lokalne samouprave prebačena je briga o primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Kako nisu dobile dodatna sredstva, neodrživi sistem finansiranja doveo je do skoka duga zdravstvenih ustanova na lokalnu na 10 milijardi dinara, koji će platiti građani”, navedeno je u saopštenju.

Naled je podsetio i da su opštine “već pretrpele udar na budžete” i upozorio da će država primorati lokalne samouprave, ukoliko nastavi da im smanjuje prihode i povećava obaveze, da povećaju takse i naknade.

“Time republički nivo vlasti odgovornost za parafiskale sa sebe prebacuje na lokal i dodatno ugrožava atraktivnost lokalnih samouprava u očima potencijalnih investitora”, navedeno je u saopštenju.

KAŽNJENE ŠTEDIŠE: Gotovo svi gradonačelnici, bez obzira na partijsku pripadnost, protiv se predloženim merama, pa tako Zoran Antić, gradonačelnik Vranja, ističe da je nemoguće nadoknaditi gubitak od pola milijarde dinara i da će očigledno Vranje, kao grad na nerazvijenom jugu, nastaviti hod po mukama. Tihomir Petković, gradonačelnik Užica, procenjuje da će manjak u gradskoj kasi iznositi 400 miliona dinara i da Užice jednostavno neće moći da investira u infrastrukturu ili izgradnju preko potrebnih vrtića, a gradonačelnik Šapca Nebojša Zelenović ističe da su najviše oštećeni gradovi i opštine koji su do sada najviše štedeli.

Ipak, ni dosadašnja praksa sa raznim opštinskim taksama nije bila najbolja, jer je do sada lokalnim samoupravama bilo prepušteno da “odoka” propisuju visinu nameta. Poznat je slučaj Opštine Brus iz koje je otišao investitor upravo zbog astronomske firmarine. Takođe je veliko šarenilo i u određivanju visine ekološke takse, pa se događa da fabrike koje se bave istom delatnošću i koje su približno istog kapaciteta plaćaju različite takse, odnosno da jedna kompanija plaća i do deset puta veću taksu od svog konkurenta samo zato što nisu u istoj opštini.

Najčuveniji namet uvela je vlast u Zrenjaninu kada je odredila da berbernice i kafane plaćaju taksu za parkiranje bicikala. Nesumnjivo je da treba uvesti red kada je reč o nametima, ali i da lokalne samouprave ne mogu da funkcionišu bez novca. Zato nema logičnijeg poteza nego da za isti sto sednu predstavnici Ministarstva finansija i opština i pronađu rešenje.

eKapija

Beko prodaje poslovni prostor, odmaralište i fabrike

Beogradska konfekcija "Beko" A.D u stečaju oglasila je prodaju nepokretne imovine sa pripadajućim mobilijarom javnim nadmetanjem.

Na prodaju su oglašeni poslovni prostor-prodavnica u Knez Mihailovoj ulici br 44 u Beogradu površine 2.746,77 m2 po početnoj ceni od 6.443.711,92 evra, poslovni prostor u Knez Mihailovoj 39 po početnoj ceni od 9.893.000 evra, odmaralište u Belanovici, površine 596,76 m2 po ceni od 98.562,60 evra, fabrika u Arandjelovcu po početnoj ceni od 159.888,03 evra i fabrika u Kovinu, početna cena 504.326,25 evra.

Javno nadmetanje će se održati 23. februara u 12h, na adresi Beogradska konfekcija "Beko", Knez Mihailova br 44, dok je rok za podnošenje prijava 16. februar.

Formirana komisija za bezbednost zdravstvenih radnika

Ministarstvo zdravlja formiralo je komisiju za bezbednost zdravstvenih radnika koju čini 10 članova predstavnika lekarske komore, farmaceutske komore, zdravstvenih sindikata i predstavnika ministarstva zdravlja.

Komisija će imati za zadatak da prati stanje bezbednosti i pokreće inicijative za bolju bezbednost.

Resorno ministarstvo takođe je zatražilo od MUP-a da pojača nadzor, a od Ministarstva pravde izmene krivičnog zakona po kojem bi javni tužilac mogao po službenoj dužnosti da podnosi krivične prijave protiv počinitelja krivičnih dela nad zdravstvenim radnicima.

Članovi komisije su: Dr Vesna Jovanović, direktorka Lekarske komore Srbije, mr ph. Svetlana Stojkov, direktorka Farmaceutске komore Srbije, dr Slavica Cimbalević, direktorka Komore biohemičara Srbije, Radmila Ugrića, direktorka Komore medicinskih sestara i tehničara Srbije.

U komisiji su i Dragana Maletić, diplomirani pravnik iz Sindikata zaposlenih u zdravstvu i socijalnoj zaštiti, dr Dragan Tošić iz granskog sindikata zdravstva i socijalne zaštite "Nezavisnost", Darko Đurić, diplomirani pravnik iz Sindikata lekara i farmaceuta Srbije, Ilija Stamenović i Dragica Ilić iz Sindikata medicinskih sestara i tehničara Srbije, kao i predstavnici Ministarstva zdravlja dr Tatjana Drljević i dr Mira Vučević.

Ko predaje veronauku u srpskim školama

Izjava ministra prosvete Srđana Verbića da treba promeniti način na koji se u školama izučavaju veronauka i građansko vaspitanje, te da za te predmete nemamo dovoljno kompetentne i stručne nastavnike, izazvala je polemiku u javnosti. Jedno od pitanja bilo je ko su predavači veronauke u srpskim školama.

Čas veronauke počinje molitvom, ali se u nastavi koriste i savremene metode i tehnologije. Đakon Radomir Marinković kao veroučitelj radi trinaest godina, a među učenicima Sedme beogradske gimnazije jedan je od omiljenih profesora.

Kako kaže, dobrim nastavnikom se ne postaje sticanjem diplome, već je dobar nastavnik neko ko se neprestano usavršava.

"Zbog toga Odbor za versku nastavu dugi niz godina najozbiljnije radi na stručnom usavršavanju veroučitelja", kaže đakon Marinković.

U Srbiji ima oko 2.000 veroučitelja. U eparhiji beogradsko-karlovačkoj radi njih 275, među kojima su i četiri doktora nauka, isto toliko magistara i na desetine onih sa master diplomama.

Dr Dragomir Sando, predsednik Odbora za versku nastavu SPC, kaže da je nastavni kadar više nego obrazovan.

"Na Pravoslavnom bogoslovskom fakultetu izučava se pet pedagoških predmeta i studenti su obavezni da održavaju časove u osnovnim i srednjim školama u Beogradu. Umesto diplomskog ispita imaju stručni ispit gde moraju još deset časova da održe u školi", kaže Sando.

I u beogradskoj nadbiskupiji i Islamskoj zajednici Srbije ponosni su na svoje veroučitelje.

Islamska zajednica ih ima više od osamdeset, a muftija srbijanski Muhamed Jusufspahić kaže da je veroučiteljski kadar IZS školovan i osposobljen za rad sa decom.

"Mi nikada nismo bili u boljoj situaciji nego danas. A u kakvoj smo situaciji bili kada je veronauka uvedena, doprinelo je tome da nam se situacija popravi upravo to što smo imali veronauku u školi", kaže muftija Jusufspahić.

Ministar Verbić ističe da crkve i verske zajednice same biraju svoj kadar i da on nije u skladu sa standardima nastavničke profesije.

"Ono što Ministarstvo ima su spiskovi koje dostavljaju različite verske zajednice. Svaka za sebe, na osnovu sopstvenih kriterijuma, bira veroučitelje. Mi ćemo sistematizovati sve te podatke i sa njima ćemo izaći u javnu raspravu", kaže Verbić.

Javna rasprava o položaju veroučitelja u Srbiji svakako je neophodna, jer ni oni sami nisu zadovoljni svojim statusom u školama. I dalje su među kolegama stranci u zbornicama, nemaju stalni radni odnos i imaju niska primanja.

POČELA OBUKA: Srbija uskoro dobija profesionalne detektive

Ministarstvo unutrašnjih poslova saopštilo je da je danas počeo prvi krug obuke i osposobljavanja kandidata za obavljanje detektivske delatnosti, čiji je cilj da kroz proces obučavanja, sprovođenja ispita i licenciranja Srbija dobije obučene detektive.

"Prvu obuku, koja je danas počela, proći će 16 kandidata i ona će trajati 12 dana, ukupno 80 nastavnih časova. Obuke će biti sprovedjene najmanje dva puta godišnje u zavisnosti od broja prijavljenih za njeno pohađanje", navodi se u saopštenju.

U skladu sa Zakonom o detektivskoj delatnosti Ministarstvo unutrašnjih poslova obavlja obuku, sprovodi stručni ispit i nadzor nad obavljanjem detektivske delatnosti.

Načelnik Odeljenja za praćenje i nadzor poslova privatne bezbednosti, privatnog obezbeđenja i detektivske delatnosti, Uprave policije MUP Nataša Ignjatović istakla je da će se "kroz obuku detektivska delatnost staviti u zakonske okvire i postići puna pravna sigurnost građana".

Ministarstvo unutrašnjih poslova se, kako navodi, opredelilo za iskusne i stručne predavače, koji će kandidatima preneti znanja iz detektivske delatnosti, krivično pravne regulative, kriminalističko obavestajnih poslova i svih drugih oblasti potrebnih za obavljanje detektivske delatnosti.